

Васильєва Крістіна ,

Студентка 21 МГ ГД

КДАДПМІД ім. М.Бойчука

Дослідження та відродження поліського розпису

Аналіз актуальності даного дослідження: Культурний контекст українського декоративного мистецтва є постійним питанням. Протягом 30 років нашої незалежності килимарство і вишивка, гончарство і художнє плетення, традиції Великодніх свят і декоративні розписи залишаються і сьогодні невід'ємною частиною повсякденного життя багатьох родин українців. Твори народного мистецтва потребують сьогодні нашої уваги і збереження, адже художня цінність із зменшенням їх кількості весь час зростає.

Найвідоміші зразки українських народних розписів знані у світі: яворівський, опішнянський, петриківський, проте ніхто не чув про поліський розпис... А саме українське Полісся є однією із скарбниць народної творчості у всіх її проявах. Неповторна природа Полісся слугує джерелом натхнення для творчості. Стилізовані рослинні, зооморфні елементи складають основу для декоративних композицій. Але, не зважаючи на це, над даною темою працювало не так багато людей, проте відомі Володимир Кобилінський, художник і колекціонер старожитностей Житомирського Полісся, Марія Наумчук, Олексій Макаренко, Анатолій Шевчук, який досліджував даний вид розпису в свої працях, а також Алла Волошина, Ніна Бондар, які поширюють даний вид розпису на місцевих, регіональних виставках.

Саме тому, тема «**Дослідження та відродження поліського розпису**» є актуальною та потребує подальшого вивчення.

Об'єкт дослідження – Поліський розпис.

Предмет дослідження – це умови впровадження та популяризації декоративного Поліського розпису

Метою статті є дослідження та відродження Поліського декоративного розпису, специфікою та прийомами його виконання, дослідити фарфорові заводи на яких зародився даний вид розпису, ознайомитись із творчістю майстрів які володіли даним видом розпису.

Завдання дослідження:

-ознайомити з історією розвитку Поліського декоративного розпису та народними майстрами, які працювали у цьому жанрі;

- дослідити декоративний розпис на основі фарфорових заводів Полісся

- інформувати про основні прийоми та техніки виконання поліського декоративного розпису;

- популяризувати Поліський розпис

Методи дослідження: аналіз наукових джерел із теми дослідження, творчі проекти, експеримент, статистичні методи обробки результатів експериментального дослідження.

Гіпотеза дослідження: Якщо додати Поліський розпис у сувенірну продукцію, яка буде презентуватися туристам, представникам різних делегацій у нашу область, то завдяки цьому даний розпис буде популяризований. Також потрібно ввести Поліський розпис у шкільну програму, адже вивчається лише Петриківський, який до нашої області не має жодного відношення.

Теоретичне та практичне значення дослідження полягає у можливості використання отриманих результатів майстрами народної творчості, ознайомлення та вивчення даного розпису в школах.

Виклад основного матеріалу:

«Звертайся до минулого - щоб прорватись у майбутнє»

Із «Клятви» Валентина Задорожного

Декоративно-прикладне мистецтво визначає художню специфіку народної культури і могло б стати сьогодні чи не найзначнішим засобом національного відродження й естетичного виховання молоді. Декоративно-прикладне мистецтво притаманне культурі різних народів і народностей, у ньому втілюється душа народу, воно оточує людину в повсякденному житті й у свята. Народне мистецтво яскраво характеризує національні особливості нації, локальні відміни етнографічних груп. З минулим народні художні твори єднає традиція та колективний спосіб її регулювання. Лише завдяки незліченним повторенням схем, мотивів, образів, форм утверджується художня традиція і передається з покоління у покоління, удосконалюючись і набуваючи чарівної довершеності.

У скарбниці української художньої культури чільне місце належить народному мистецтву поліського регіону, яке у порівнянні з іншими культурно-етнічними зонами України залишається чи не найменш вивченим. Під терміном "Полісся" розуміємо низовину, розташовану на території України та Білорусії, що на сході сягає Дніпра, на півдні - схилів Волинсько-Подільського і Словечансько-Овруцького плато, на заході - Західного Бугу, на півночі окреслюється лінією, котра йде на північ від Бреста, Кобрини, у напрямі Ганцевичів і Слуцька. Йдеться про зону Українського Полісся, яка майже повністю охоплює територію Волинської, Рівненської та Житомирської областей, а також північні райони Хмельницької і Київської областей.

Українське Полісся є однією із скарбниць народної творчості у всіх її проявах. Особливо в час поступового відходу в історію традиційної курної хати (друга половина XIX — початок XX ст.), в поліському житлі набуває популярності застосування багатобарвних розписів, контрастної аплікації, виготовлення яскравих декоративних прикрас з кольорового паперу та золотистої соломки, вигадливих букетів із засушених польових і садових квітів. Вигадливі орнаментальні мотиви народні майстри наносили фарбами на дерево, полотно, папір, на тиньковані побілені стіни. Рушники, одяг,

фіранки, постільна білизна, скатертини Полісся вражають яскравістю та різнобарв'ям, мають особливу стилістику, елементи які об'єднуються у свій окремий стиль - поліський «ниткопис», так називали його в народі (вишивка гладдю). Традиційна гама кольорів декоративно-прикладного мистецтва Житомирського Полісся: білий, чорний, яскраво-червоний, темно-зелений, синій, помаранчевий та жовтий. Для сіл у руслі Прип'яті характерна двобарвність: чорне з білим, червоне з білим. У південних селах зростає насиченість барв додаванням рудої, зеленої, жовтої фарби. Малювали здебільшого, натхненні природою рідного краю, рослинні елементи: квіти (льон, ружі та інші), ягоди, гілочки. Тому, напевно, в українському етносі на генетичному рівні потенційно закладені можливості відчуття і створення прекрасного в оточуючому середовищі. Саме декоративно-прикладне мистецтво визначає художню специфіку народної культури і могло б стати сьогодні чи не найзначнішим засобом національного відродження й естетичного виховання молоді. Декоративно-прикладне мистецтво – це найперша доступна дитині форма духовності, це перший етап оволодіння художнім стилем бачення. Декоративні розписи притаманні культурі різних народів і народностей, в них втілюється душа народу, вони оточують людину в повсякденному житті й у свята. Тому саме декоративно-прикладне мистецтво є найбільш близьким кожній людині і може стати основою художнього розвитку особистості.

Список використаної літератури:

1. Попова Л.М. Деякі аспекти українського народного іконопису XIX ст. // Народна творчість та етнографія. – 1989
2. Найден О.С. Марія Приймаченко. Синтез орнаментального і фігуративного начал як стильова основа творчості. // Народне мистецтво. – 2001
3. Гарасимчук Р. П. Народне малювання // Нариси історії українського декоративно-прикладного мистецтва. Львів, 1969. С. 97—98
4. <http://5fan.ru/wievjob.php?id=60442>